

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

НАКАЗ

м. Івано-Франківськ

„03” 01 2017 р.

№ 1

Про введення в дію
“Положення про академічну мобільність
учасників освітнього процесу
Державного вищого навчального закладу
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»”

На підставі Закону України «Про вищу освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 року №579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність», наказу Міністерства освіти і науки України від 29.05.2013 року №635 «Щодо затвердження Примірного положення про академічну мобільність студентів вищих навчальних закладів України», Галузевих стандартів вищої освіти та інших нормативно-правових актів в галузі вищої освіти, Статуту Університету, у зв'язку з цим

НАКАЗУЮ:

1. Ввести в дію “Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Державного вищого навчального закладу «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»”, ухвалене Вченою радою університету (протокол № 11 від 29 листопада 2016 року).
2. Контроль за виконанням наказу покласти на проректора з наукової роботи Загороднюка А.В.

Ректор

І.Є. Цепенда

Затверджено Вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»
(протокол № 11 від 29.11.2016 р.)

Введено в дію наказом ректора
Державного вищого навчального закладу
«Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»
(№1 від 03.01.2017 р.)

ПОЛОЖЕННЯ
про академічну мобільність учасників освітнього процесу
Державного вищого навчального закладу «Прикарпатський
національний університет імені Василя Стефаника»

1. Загальні положення

1.1. Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу (далі – Положення) Державного вищого навчального закладу «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (далі – Університет) розроблене у відповідності до вимог Закону України «Про вищу освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 року №579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність», наказу Міністерства освіти і науки України від 29.05.2013 року №635 «Щодо затвердження Примірного положення про академічну мобільність студентів вищих навчальних закладів України», Галузевих стандартів вищої освіти та інших нормативно-правових актів в галузі вищої освіти, Статуту Університету.

1.2. Дане Положення регламентує діяльність Університету щодо організації академічної мобільності учасників освітнього процесу і встановлює загальний порядок організації різних програм академічної мобільності на території України і за кордоном.

Цілі, завдання та загальні правила забезпечення і реалізації права на академічну мобільність в Університеті відповідають основним принципам Спільної декларації міністрів освіти Європи «Європейський простір у сфері вищої освіти», вчиненої у м. Болоньї 19 червня 1999 р. (Болонська декларація).

1.3. Академічна мобільність передбачає можливість учасників освітнього процесу Університету навчатися, викладати, стажуватися, проходити навчальну або виробничу практику, проводити наукові дослідження у партнерському вищому навчальному закладі (в Україні або за кордоном), з можливістю

перезарахування в установленому порядку освоєних навчальних дисциплін, практик тощо.

1.4. Право на академічну мобільність може бути реалізоване на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних програм та проектів, договорів про співробітництво між вітчизняними вищими навчальними закладами (науковими установами) або їх основними структурними підрозділами, між вітчизняними та іноземними вищими навчальними закладами (науковими установами) та їх основними структурними підрозділами (далі – вищі навчальні заклади/університети-партнери), а також може бути реалізоване вітчизняним учасником освітнього процесу з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією вітчизняного вищого навчального закладу (наукової установи), в якому він постійно навчається або працює, на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.

1.5. За місцем реалізації права на академічну мобільність вона поділяється на:

внутрішню академічну мобільність – академічна мобільність, право на яку реалізується вітчизняними учасниками освітнього процесу у вищих навчальних закладах (наукових установах) – партнерах в межах України;

міжнародну академічну мобільність – академічна мобільність, право на яку реалізується вітчизняними учасниками освітнього процесу у вищих навчальних закладах (наукових установах) – партнерах поза межами України, а також іноземними учасниками освітнього процесу у вітчизняних вищих навчальних закладах (наукових установах).

1.6. Основними видами академічної мобільності є:

ступенева мобільність – навчання у вищому навчальному закладі, відмінному від постійного місця навчання учасника освітнього процесу, з метою здобуття ступеня вищої освіти, що підтверджується документом (документами) про вищу освіту або про здобуття ступеня вищої освіти від двох або більше вищих навчальних закладів;

кредитна мобільність – навчання у вищому навчальному закладі, відмінному від постійного місця навчання учасника освітнього процесу, з метою здобуття кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи та/або відповідних компетентностей, результатів навчання (без здобуття кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи), що будуть визнані у вищому навчальному закладі постійного місця навчання вітчизняного чи іноземного учасника освітнього процесу. При цьому загальний період навчання для таких учасників за програмами кредитної мобільності залишається незмінним.

Стосовно учасників академічної мобільності розрізняють:

– групову академічну мобільність – навчання, викладання, проходження практики, стажування, проведення наукових досліджень групою учасників

освітнього процесу у вищих навчальних закладах-партнерах, організовані Університетом з метою реалізації освітніх, академічних та дослідницьких програм тощо;

– індивідуальну академічну мобільність – навчання, викладання, проходження практики, стажування, проведення наукових досліджень в індивідуальному порядку учасників освітнього процесу у вищих навчальних закладах-партнерах з метою реалізації індивідуальних освітніх, академічних та дослідницьких програм тощо;

– ініціативну академічну мобільність – навчання, викладання, проходження практики, стажування, проведення наукових досліджень учасників освітнього процесу з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією Університету, з метою реалізації індивідуальних освітніх, академічних та дослідницьких програм, в рамках вітчизняних і зарубіжних державних програм та проектів тощо за узгодженими та затвердженими в установленому порядку індивідуальними навчальними планами студентів та програмами навчальних дисциплін.

1.7. Формами академічної мобільності для учасників освітнього процесу, що здобувають освітні ступені молодшого бакалавра, бакалавра, магістра та доктора філософії у вітчизняних вищих навчальних закладах, є: навчання за програмами академічної мобільності; мовне стажування; наукове стажування.

1.8. Формами академічної мобільності для осіб, що здобувають наукову ступінь доктора наук, науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників та інших учасників освітнього процесу, є: участь у спільних проектах; викладання; наукове дослідження; наукове стажування; підвищення кваліфікації.

2. Цілі та завдання академічної мобільності

2.1. Основними цілями академічної мобільності є:

- підвищення якості вищої освіти;
- підвищення ефективності наукових досліджень;
- підвищення конкурентоздатності випускників вищих навчальних закладів на українському та міжнародному ринках освітніх послуг та праці;
- збагачення індивідуального досвіду студентів щодо інших моделей створення та поширення знань;

– залучення світового інтелектуального потенціалу до вітчизняного освітнього процесу на основі двосторонніх та багатосторонніх угод між вищими навчальними закладами-партнерами;

– встановлення внутрішніх та зовнішніх інтеграційних зв'язків;

– гармонізація освітніх стандартів вищих навчальних закладів-партнерів.

2.2. Основними завданнями академічної мобільності є:

– підвищення рівня теоретичної та практичної підготовки учасників освітнього процесу, проведення досліджень з використанням сучасного обладнання і технологій, опанування новітніми методами дослідження, набуття досвіду проведення науково-дослідної роботи та впровадження її результатів;

– набуття професійного досвіду під час проходження навчальних та виробничих практик;

– можливість одночасного отримання учасниками освітнього процесу двох документів про вищу освіту з додатками встановленого у вищих навчальних закладах-партнерах зразка та інформацією про систему оцінювання в них навчальних здобутків студентів;

– підвищення рівня володіння іноземними мовами;

– посилення інтеграції освіти і науки, розвиток подальших наукових досліджень, поглиблення знань національних культур інших країн, а також поширення знань про мову, культуру, освіту і науку України;

– підтримка соціальних, економічних, культурних, політичних взаємовідносин та зв'язків з іншими країнами.

3. Організаційне забезпечення академічної мобільності

3.1. Академічна мобільність учасників освітнього процесу здійснюється на підставі укладення угод про співробітництво між іноземним вищим навчальним закладом та Університетом, між двома вищими навчальними закладами України, між групою вищих навчальних закладів різних країн за узгодженими та затвердженими в установленому порядку індивідуальними навчальними планами студентів та програмами навчальних дисциплін, а також в рамках міжурядових угод про співробітництво в галузі освіти.

3.2. Організаційний супровід програм академічної мобільності в Університеті (укладання відповідних угод з ВНЗ-партнером/ами, інформування факультетів, кафедр про наявні програми, ознайомлення їх з інформаційними пакетами університетів-партнерів), надання методичної допомоги щодо

оформлення документів для навчання за програмами академічної мобільності (угод про навчання), здійснення зв'язку з університетами-партнерами, контроль за виконання програм тощо забезпечує відділ міжнародних зв'язків (ВМЗ) та координатор ECTS відповідного навчального підрозділу.

3.3. До участі у програмах академічної мобільності допускаються студенти, які повністю завершили хоча б один рік навчання за рівнем бакалавра, студенти рівня магістра, особи, які здобувають наукові ступені доктора філософії (кандидата наук) або доктора наук, науково-педагогічні, наукові та педагогічні працівники.

3.4. Для безпосереднього супроводу програми академічної мобільності ВМЗ Університету наказом ректора призначає координаторів академічної мобільності структурних підрозділів, як правило координаторів ECTS. Координатор академічної мобільності – досвідчений науково-педагогічний працівник структурного підрозділу, добре обізнаний з плануванням та організацією навчального процесу.

3.5. Координатор академічної мобільності виконує такі завдання:

- надає рекомендації щодо формування договорів про участь за програмами академічної мобільності здобувачів вищої освіти Університету;
- погоджує договір та подає його на затвердження директору інституту/деканові факультету;
- здійснює перезарахування результатів академічної мобільності, що були отримані студентом у зв'язку із участю у програмі академічної мобільності;
- здійснює контроль за реалізацією договору студента на підставі відомостей про зараховані студенту кредитні модулі з подальшим поданням пропозицій щодо продовження навчання студента або щодо його відрахування.

3.6. Відбір студентів для участі в програмах академічної мобільності здійснюється конкурсною комісією Університету, яка створюється наказом ректора, з урахуванням:

- рейтингу навчальної успішності студента,
- участі у науковій роботі Університету та поза його межами;
- рівня володіння іноземною мовою;
- мотивації до участі в академічній мобільності.

Конкурсну комісію очолює проректор з наукової роботи Університету. В роботі конкурсної комісії обов'язкову участь беруть завідувач відділу міжнародного співробітництва, координатори академічної мобільності структурних підрозділів, завідувачі випускних кафедр та представники органів студентського самоврядування.

3.7. У випадку, якщо студент бере участь у міжнародній стипендійній програмі академічної мобільності, конкурсний відбір здійснюється

організацією, яка надає студенту грант на умовах і за критеріями, визначеними в установчих документах конкурсу.

3.8. Етапи, тривалість, зміст навчання, перелік необхідних документів та процедура їх подання для участі в програмі академічної мобільності регламентуються угодами між закладами-партнерами, затверджуються їхніми керівниками та публікуються відділом міжнародних зв'язків на веб-сторінці Університету впродовж 3 днів з дня оголошення конкурсу.

3.9. Учасники освітнього процесу, відібрані для короткотривалого навчання у закладах-партнерах, які вирішили не переривати навчання за основним місцем, зобов'язані до початку навчання у закладі-партнері укласти з Університетом договори про участь за програмою академічної мобільності та затвердити їх у відповідних деканатах (Додаток 1).

Виконання визначеної договором навчальної програми може здійснюватися із застосуванням технологій дистанційного навчання.

Студентам-учасникам програм академічної мобільності, які через одночасне навчання за різними спеціальностями в кількох вищих навчальних закладах не можуть пройти навчальну чи виробничу практику у визначені Університетом терміни, може бути запропоновано гнучкий графік їх проходження і захисту в межах навчального року. При цьому допускається незначне корегування співвідношення годин, відведених на теоретичні і практичні види робіт із збільшенням частки самостійної роботи.

3.10. Всі навчальні дисципліни, включені у Договір, є обов'язковими для вивчення. За виконання договору персональну відповідальність несе здобувач вищої освіти.

3.11. Учасник академічної мобільності, крім вивчення у вищому навчальному закладі-партнері обов'язкових навчальних дисциплін, має право самостійного вибору додаткових навчальних дисциплін, якщо це передбачено відповідними угодами між вищими навчальними закладами-партнерами.

3.12. Направлення учасника академічної мобільності за кордон здійснюється на підставі наказу ректора.

Відділ міжнародних зв'язків Університету готує проект наказу про скерування на навчання за програмою академічної мобільності на основі наступних документів:

- заяви на ім'я ректора про скерування на навчання за програмою академічної мобільності, із візою-погодженням завідувача кафедри, декана факультету і резолюцією проректора з наукової роботи;
- завіреної ВМЗ копії запрошення та його перекладу;
- договору про участь за програмою академічної мобільності.

Відповідна інформація подається у навчально-методичний відділ Університету.

3.13. Скерування здобувачів вищої освіти на навчання за програмою академічної мобільності терміном до 1 семестру здійснюється наказом ректора Університету.

3.14. Науково-педагогічні, наукові, педагогічні працівники можуть реалізувати право на академічну мобільність для провадження професійної діяльності відповідно до укладеного договору про участь у програмі академічної мобільності. При цьому за зазначеними працівниками зберігається основне місце роботи в Університеті до одного року. Оплата праці відповідно до законодавства за основним місцем роботи зберігається на строк до шести місяців, якщо вона не передбачена програмою академічної мобільності. В окремих випадках зміни у змісті і термінах програми академічної мобільності можуть уточнюватись додатковою угодою з Університетом.

4. Визнання та перезарахування результатів навчання студента університету у вищому навчальному закладі-партнері

4.1. Університет визнає еквівалентними та перезараховує результати навчання учасників освітнього процесу у закладі-партнері.

4.2. Визнання результатів навчання в рамках академічного співробітництва із закладами-партнерами здійснюється з використанням європейської системи трансферу та накопичення кредитів ECTS або з використанням системи оцінювання навчальних здобутків учасників освітнього процесу, прийнятої у країні закладу-партнера, якщо в ній не передбачено застосування ECTS.

4.3. Навчальні дисципліни та інші види навчальної діяльності зазначаються в Договорі.

4.4. Перезарахування вивчених навчальних дисциплін, проходження навчальної та виробничої практик, проведення наукових досліджень здійснює координатор академічної мобільності на підставі наданого учасником освітнього процесу документа з переліком та результатами вивчення навчальних дисциплін, проходження навчальної та виробничої практик кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків студентів, завіреного в установленому порядку у закладі-партнері.

4.5. Порядок ліквідації академічної різниці визначається закладами-партнерами відповідно до чинного законодавства обох сторін.

4.6. Результати підсумкової атестації студентів у період навчання у закладі-партнері представляються за прийнятою там шкалою і переводяться у шкалу, прийняту в Університеті.

4.7. Державна атестація студентів, які навчаються за програмою академічної мобільності, здійснюється у встановленому Університетом порядку.

5. Обов'язки вищих навчальних закладів-партнерів

5.1. Університет зобов'язаний:

– укласти угоду про співробітництво щодо реалізації програми академічної мобільності учасників освітнього процесу між вищими навчальними закладами-партнерами та узгодити навчальні програми;

– забезпечити вільний і рівний доступ учасників освітнього процесу до інформації про наявні програми академічної мобільності та існуючі критерії відбору;

– надавати учасникам освітнього процесу консультативні послуги під час оформлення документів для участі у програмах академічної мобільності;

– контролювати наявність документів, що підтверджують законність перебування студентів-іноземців на території приймаючої країни.

5.2. Вищий навчальний заклад-партнер, що приймає на навчання, зобов'язаний:

– зарахувати учасника освітнього процесу, направлено на навчання на визначений договором строк відповідно до норм законодавства приймаючої сторони;

– створити усі необхідні умови для виконання учасниками освітнього процесу індивідуального навчального плану;

– сприяти учасникам освітнього процесу у вирішенні візових, житлових та побутових проблем;

– надавати можливість учасникам освітнього процесу вищого навчального закладу-партнера брати участь у наукових конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах, представляти свої наукові роботи для публікацій, користуватися навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною базами;

– контролювати наявність документів, що підтверджують законність перебування студентів-іноземців на території приймаючої країни;

– після завершення навчання видати учасникам освітнього процесу документ з переліком та результатами вивчення навчальних дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків студентів або документ про вищу освіту з додатком встановленого у вищому навчальному закладі-партнері зразка.

5.3. Обов'язки вищих навчальних закладів-партнерів щодо учасників освітнього процесу, які беруть участь у програмах академічної мобільності, мають бути обумовлені у відповідних угодах між вищими навчальними закладами-партнерами.

6. Права та обов'язки учасників освітнього процесу, які беруть участь у програмах академічної мобільності

6.1. Учасники освітнього процесу мають право на:

– продовження навчання або вивчення окремих навчальних дисциплін за спорідненими напрямами та спеціальностями підготовки фахівців у вищих навчальних закладах-партнерах;

– безпечні та нешкідливі умови навчання;

– користування навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною базою вищого навчального закладу, що приймає;

– участь у наукових конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах, представлення своїх наукових робіт для публікацій;

– отримання документа про відповідний освітньо-кваліфікаційний рівень встановленого у вищому навчальному закладі-партнері зразка, якщо це передбачено угодою між вищими навчальними закладами-партнерами щодо програм академічної мобільності.

6.2. Учасники освітнього процесу зобов'язані:

– своєчасно надати необхідні документи для участі в програмі академічної мобільності;

– вчасно прибути до місця навчання;

– під час навчання дотримуватися законодавства країни перебування, правил внутрішнього розпорядку, Статуту та інших нормативно-правових документів вищого навчального закладу, що приймає, документів Університету;

– успішно пройти навчання за затвердженим індивідуальним навчальним планом;

– після завершення навчання у вищому навчальному закладі-партнері вчасно повернутися до вищого навчального закладу, що направив на навчання.

7. Звітування та оформлення документів за результатами навчання за програмою академічної мобільності

7.1. Після повернення до Університету, учасник освітнього процесу надає Координатору академічної мобільності та ВМЗ завірену в установленому порядку закладом-партнером копію документа з переліком та результатами вивчення навчальних дисциплін, проходження навчальної та виробничої практик, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків студентів (сертифікат, диплом, виписку навчальних досягнень (Transcript of Records)), проведення наукових досліджень.

7.2. Університет в установленому порядку приймає рішення щодо повернення учасника освітнього процесу на навчання після завершення програми академічної мобільності.

7.3. Якщо учасник освітнього процесу під час перебування у вищому навчальному закладі-партнері не виконав затверджену навчальну програму, то

після повернення до вищого навчального закладу, що направив на навчання, йому може бути запропонований індивідуальний графік ліквідації академічної заборгованості, затверджений в установленому порядку, або повторний курс навчання. У цьому випадку фінансування навчання студента здійснюється за кошти фізичних та юридичних осіб.

8. Фінансове забезпечення організації академічної мобільності

8.1. Участь здобувачів вищої освіти у програмах академічної мобільності відбувається згідно із фінансовими умовами програм або угод із закладами-партнерами, які включають відповідні статті про витрати (проїзд, стипендія, проживання, плата за навчання тощо).

8.2. Фінансування програм академічної мобільності, відповідно до домовленостей учасників, може здійснюватися за рахунок:

- грантів національних і міжнародних організацій та приватних фондів;
- коштів сторони, що приймає;
- особистих коштів учасників;
- коштів фізичних та юридичних осіб-спонсорів тощо.

8.3. Фінансові умови навчання в Університеті на час перебування учасників освітнього процесу у закладі-партнері визначають індивідуально для кожного здобувача вищої освіти з урахуванням умов фінансування його навчання в Університеті.

За здобувачами вищої освіти на період навчання в іншому ВНЗ-партнері на території України чи поза її межами зберігаються місце навчання. Виплата стипендії зберігається за студентом, якщо:

- стипендія не передбачена умовами академічної мобільності;
- студент отримує часткове фінансування (напр., вартість проживання програма покриває (або надають гуртожиток)), а кошти на щоденні витрати і харчування не передбачені програмою;
- студент за програмою мобільності (кредитна мобільність) не може прослухати в закладі-партнері достатньої кількості курсів, які будуть перезараховані в Університеті, і студент додатково виконує індивідуальну програму навчання.